

Misli za pridigo

Vodilne misli papeža so označene z rumeno in zeleno barvo

Ne ljubite z besedami, ampak z dejanji

*Poslanica papeža Frančiška ob prvem svetovnem dnevu revnih
33. navadna nedelja 19. november 2017*

1. „Moji otroci, nočemo ljubiti z besedami in jezikom, marveč v dejanju in resnici“ (1 Jn 3,18). Te besede apostola Janeza so imperativ, ki se mu noben kristjan ne more izogniti. Resnost, s katero „učenec, ki ga je Jezus ljubil“ do današnjih dni oznanja Jezusovo zapoved, se jasno pokaže v razliki med praznimi besedami, ki jih velikokrat izgovorimo in konkretnimi dejanji, po katerih naj bi se edinole merili. **Ljubezen ne dopušča alibija: Kdor hoče ljubiti kot Jezus, mora popolnoma slediti njegovemu zgledu. To velja še posebej, ko gre za revne. Način, kako je ljubil Božji Sin, je obče znan** in Janez nas z jasnimi besedami spomni na nosilne stebre te ljubezni: **Bog nas je najprej ljubil** (prim. 1 Jn 4,10.19); in ljubil nas je tako, **da je svoje življenje dal za nas** (prim. 1 Jn 3, 16). **Taka ljubezen ne more ostati brez odgovora.** Tudi če se jo podari enostransko in brezpogojno, brez protiusluge, vname srca tako, da jih kljub osebnim mejam in grehov pripelje do tega, da odgovori na to ljubezen. To uspe, če milost Boga, njegovo usmiljeno ljubezen, v okviru naših možnosti sprejmemo v naših srcih, tako da pripravi našo voljo in tudi naša čustva za ljubezen do Boga samega in do bližnjega. Tako lahko usmiljenje, ki takorekoč izvira iz srca Svete Trojice, naše življenje pripelje do tega, sočustvovati z našimi brati in sestrami v stiski in delati dobra dela usmiljenja.

2. „Ta nesrečnik je klical, in Gospod je slišal“ (Ps 34,7). Že vedno je Cerkev razumela pomen takega klica. **Prve strani Apostolskih del pričajo o tem, ko Peter pokliče, naj se izbere sedem mož „polni duha in modrosti“ (6,3), in jim dodeli nalogo služiti revnim. To je gotovo eden od prvih znakov, po katerem krščanska skupnosti stopa na oder tega sveta: služiti najbolj revnim.** Vse to je bilo možno, ker so razumeli, da se mora življenje Jezusovih učencev pokazati v taki bratski ljubezni in solidarnosti, ki odgovarjata načelom Jezusovega nauka, za katerega so bili revni blaženi in dediči nebeškega kraljestva (prim. Mt 5,3). „Prodajali so premoženje in imetje ter od tega delili vsem, kolikor je kdo potreboval“ (Apd 2,45). Tu se pokaže iskrena skrb prvih kristjanov. Evangelist Luka, svetopisemski avtor, ki je bolj kot vsi drugi dal prostor usmiljenju, ne le z lepimi besedami poroča o tem, kako so prvi kristjani delili imetje. Nasprotno, ko o tem pripoveduje, želi nagovoriti verujoče vseh časov, in tako tudi nas, da bi nas spodbujal pričati o tem in se zavzeti za najbolj potrebne. Tako nas uči tudi apostol Jakob z enakim prepričanjem. V svojem pismu izbere močne in učinkovite besede: „Poslušajte moji ljubi bratje! Ali ni Bog izbral tistih, ki so revni na svetu a bogati v veri in dediči kraljestva, ki ga je obljubil vsem, ki ga ljubijo? Vi pa ste osramotili reveža. Ali vas ne zatirajo in vlačijo pred sodišča prav bogati? [...] Kaj pomaga, moji bratje in sestre, če kdo pravi, da ima vero, nima pa del? Mar ga lahko vera reši? **Če sta brat ali sestra gola in jima manjka vsakdanje hrane, pa jima kdo izmed vas reče: Pojdita v miru! Pogrejta se in najejta! a jima ne daste, kar potrebujeta za telo, kaj to pomaga?** Tako je tudi z vero, če nima del; sama zase je mrtva“ (Jak 2,5-6.14-17).

3. Bili so tudi trenutki, v katerih se kristjani temu klicu niso v vsej svoji globini odzvali in so se nalezli posvetnega načina mišljenja. Vendar sveti Duh nikoli ni pozabil, jih na to opominjati, imeti oči usmerjene v bistvo. Vedno spet je zbujal moške in ženske, ki so svoje življenje dali za službo revnim. Koliko strani zgodovine so v zadnjih 2000 letih pisali kristjani, ki so v preprostosti, ponižnosti in z radodarno domiselnostjo, ki jo podari le ljubezen do bližnjega, služili najbolj revnim bratom in sestram! Med njimi posebej izstopa **lik svetega Frančiška Asiškega**, ki so mu sledili številni moški in ženske skozi stoletja. On se ni zadovoljeval s tem, objeti gobavce in jim dajati miloščino, odločil se je iti v Gubbio in tam z njimi živeti. On sam vidi v tem **srečanju lastno veliko doživetje spreobrnjenja: „Ko sem bil v grehu, se mi je zdelo zelo grenko, videti gobavce. In sam**

Gospod me je peljal med nje, in izkazal sem jim usmiljenje. In ko sem jih zapustil, se mi je to, kar se mi je zdelo grenko, spremenilo v sladkost duše in telesa“ (Testament 1-3). To pričevanje izraža spreminjajočo moč ljubezni do drugega in način krščanskega življenja. Pomislimo torej na revne ne le kot prejemnike dobrotne, enkrat na teden opravljene prostovoljne službe ali kot improviziranega dejanja dobre volje, da tako pomirimo našo vest. Ta dela so sicer dragocena in nam vsekakor pomagajo, biti pozorni na potrebe naših bratov in sester kot tudi na nepravilnosti, ki so velikokrat odgovorni za položaj, v katerem se nahajajo. Končno pa naj bi nas naša dejanja pripeljala do resničnega srečanja z revnimi in dajala deljenju prostor, ki tako postane način življenja. Molitev, pot učencev in spreobrnjenje dobijo v ljubezni do drugega, ki je pripravljena deliti, potrditev evangeljske verodostojnosti. Iz tega načina življenja se porajata veselje in duševni mir, ker nam ljubezen do bližnjega omogoča, se z lastnima rokama dotakniti Kristusovega mesa. Če se resnično želimo srečati s Kristusom, potem se moramo njegovega telesa dotakniti tudi v telesu revnih – hkrati kot odgovor na sakramentalno obhajilo v evharistiji. Kristusovo telo, ki ga lomimo v evharistiji, se lahko, če ljubezen podarimo drugim, najde v obličju in v osebah najbolj nemočnih bratov in sester. Brezčasno veljavne so besede svetega škofa Janeza Zlatoustega: „Želiš počastiti Kristusovo telo? Potem ne spreglej, da je to telo nago. Tega telesa ne počasti v cerkvi s svilenimi oblačili, medtem ko ga zunaj zanemarjaš, kjer trpi zaradi mraza in golote“ (Pridiga k evangeliju po Mateju, 50, 3: PG 58). Poklicani smo torej, podati roko revnim, se z njimi srečati, gletati v njihove oči, jih objeti, da začutijo toplino ljubezni, ki razbije hudičev krog samote. Roka, ki jo oni nam podajejo, je vabilo, prekiniti našo varnost in udobnost. Vabi nas, spoznati bogastvo, ki jo nosi revščina v sebi.

4. Ne pozabimo, da za Jezusove učence revščina pomeni, slediti revnemu Kristusu. Ona je pot, na kateri mu sledimo in na kateri smo z njim na poti, to je pot, ki vodi do blaženosti v nebeškem kraljestvu (prim. Mt 5,3; Lk 6,20). Prava revščina pomeni, imeti ponižno srce, ki kot bitje ve za lastno omejenost in grešnost in ki se tako lahko zoperstavi skušnjavi vsemogočnosti, ki hlina nesmrtnost. Revščina je drža srca, ki prepreči, da v denarju, karieri in razkošju vidimo življenjski cilj in osnovni pogoj za srečo. Šele revščina je tista, ki nam daje možnost, kljub našim mejam zaupati na božjo bližino in v zasvesti, da nas nosi njegova milost, v svobodi spoznati osebno in družbeno odgovornost. Če tako razumemo revščino, postaja ta merilo, ki omogoča, oceniti korektno ravnanje z materialnimi dobrinami in tudi živeti na nesebičen in neposeseven način lastne odnose in našo voljo (prim. Katekizem katoliške Cerkve števil. 2545). Sledimo torej liku svetega Frančiška, priči prave revščine. Prav zaradi tega, ker je imel pogled obrnjen na Kristusa, je bil v stanju, njega spoznati v revnih in njemu služiti. Če želimo torej prispevati k temu, zgodovino učinkovito spremeniti in omogočiti resničen razvoj, potem moramo poslušati na klic revnih in se zavzeti za to, jih iz roba spet peljati v družbo. Hkrati spomnim revne v naših mestih in v naših občestvih na to, da ne izgubijo smisla za revščino evangelija, ki je zapisan v njihovem življenju.

5. Zavedajmo se, da je v današnjem svetu težko, jasno identificirati revščino. In kljub vsemu je za nas dnevno izziv, ko nas pogleda s tisočimi obrazi, ki jih oblikujejo bolečina, izločitev, zloraba, nasilje, mučenje, zapor, vojna, izguba svobode in dostojanstva, manjkajoče možnosti izobraževanja in nepismenost, zdravstvene težave in brezposelnost, trgovanje z ljudmi, suženjstvo, pregnanstvo, beda in izsiljena migracija. Revščina ima obraz žensk, moških in otrok, ki se jih izkorišča iz podlih interesev, ki jih potepta perverzna logika oblasti in denarja. Ta grozoviti in nikoli popolni seznam moramo sestaviti na osnovi revščine, ki je sad socialne nepravilnosti in moralne bede, lakomnosti nekaterih in splošno razširjene ravnodušnosti. Če se danes v vedno večji meri pokaže nesramno bogastvo, ki se nabere v rokah nekaterih privilegiranih in ki ni redko povezan z nezakonomnostjo in žaljivim izkoriščevanjem človeškega dostojanstva, povzroča širjenje revščine v velikih delih svetovne družbe zgražanje. Na osnovi tega razvoja ni možno ostati nedejaven, ne moremo nehati, se temu zoperstaviti. Na revščino, ki iztrebi in onemogoča podjetniški duh mladih, da bi dobili delo; na revščino, ki omamlja čut za odgovornost in ki vodi do sistema, ki preloži odgovornost na druge in išče posebne prednosti; na revščino, ki zastruplja skupne vodnjake in omejuje svet dela in tako manjša zasluge tistih, ki delajo in proizvajajo; - na vse to je treba odgovoriti z novim pogledom na življenje in družbo. Vsi ti revni spadajo – kakor ja rekel blaženi papež Pavel VI. – na osnovi „prava zapisanega v evangeliju“ k Cerkvi (nagovor ob odprtju drugega zasedanja drugega vaticanskega koncila, 29. septembra 1963) in nas obvezujejo na temeljno opcijo za njih. Hvaljene naj so roke, ki se stegujejo njim na

proti, da bi pomagale, ker so roke, ki prinašajo upanje. Hvaljene naj so roke, ki presegajo sleherne meje kulture, vere in narodnosti, ko vlivajo olje tolažbe v rane ljudi. Hvaljene naj so roke, ki so odprte, ne da bi terjale protiuslugo, ki so odprte brez postavljanja vprašanj: Take roke so za naše bratje in sestre kakor Božji blagoslov!

6. Na koncu svetega leta usmiljenja sem Cerкви želel podariti svetovni dan revnih, da bi krščanska občestva po celem svetu postavila čim bolj konkretna znamenja Kristusove ljubezni za ljudi na robu družbe in najbolj potrebne. Želim, da se ta svetovni dan dodaja seznamu ostalih svetovnih dnevo, ki so jih uvajali moji predniki in ki so postali tradicija v naših občestvih. Svetovni dan revnih dopolnjuje celotno sliko, ker dodaja element, ki je globoko zasidran v evangeliju: posebna naklonjenost Jezusa za revne. Povabim celotno Cerkev in vse ljudi dobre volje, da na ta dan obrnejo pogled na tiste, ki z iztegnjenimi rokami prosijo za pomoč in upajo na našo solidarnost. So naši bratje in sestre, ustvarjeni in ljubljene od našega edinega Očeta v nebesih. Ta svetovni dan želi najprej spodbujati verujoče, da na kulturo, kjer se vse meče proč in na kulturo izobilja odgovorijo s kulturo srečanja. Hkrati je to vabilo za vse ljudi, neglede na versko pripadnost, da so odprti za konkretna znamenja bratske ljubezni, deljenja z revnimi in to v sleherni obliki solidarnosti. Bog je ustvaril nebo in zemljo za vse. Ljudje so tisti, ki so postavili meje, zidove in pregrade, in ki so tako izdali prvotni – vsem ljudem namenjeni – dar brez slehernega izključevanja.

7. Svetovni dan revnih je letos 19. novembra, to je 33. navadna nedelja med letom. Želim, da krščanska občestva v tednu pred tem svetovnim dnevom ustvarijo številne priložnosti za srečanja in prijateljstva, kot tudi za solidarnost in konkretno pomoč. Nato lahko revne povabijo skupno s prostovoljci, ki skrbijo zanje, na to nedeljo k bogoslužju, tako da postaja naslednja nedelja Kristusa Kralja še bolj pristna. Smisel Kristusovega kraljestva se namreč pokaže prav na gori Golgota, kjer je nedolžni pribit na križ, reven, nag in vsega oropan, polnost Božje ljubezni postaja meso in se razodene. Njegova popolna predanost Očetu na eni strani izraža njegovo popolno revščino; na drugi strani se pokaže moč te ljubezni, ki ga na veliko noč zbuja k novemu življenju. Če v naši sosesčini živijo revni, ki iščejo zaščito in pomoč, potem se mi njim to nedeljo lahko približamo: to bo dobra priložnost, srečati tistega Boga, ki ga iščemo. Vabimo jih, kakor piše v Svetem pismu (prim. Gen 18,3-5; Heb 13,2) kot častne goste k naši mizi. Lahko postanejo učitelji, ki nam pomagajo, bolj dosledno živeti našo vero. Z njihovim zaupanjem in pripravljenostjo sprejeti pomoč, nam pokažejo na stvaren in velikokrat vesel način, kako pomembno je, živeti iz bistva in se popolnoma zanesti na Božjo previdnost.

8. Osnova vseh pobud na ta svetovni dan naj bo vedno molitev. Ne pozabimo, da je Očenaš molitev revnih. Prošnja za kruh izraža zaupanje v Boga za osnovne potrebe našega življenja. Kakor nas je Jezus s to molitvijo učil, le ta izraža in sliši klic tistih, ki trpijo zaradi manjkajoče zagotovitve eksistence in ki jim manjka tisto, kar je nujno za življenje. Ko so učenci prosili Jezusa, naj jih uči moliti, jim je odgovoril z besedami revnih, ki se obrnejo na Očeta, pred katerim smo vsi bratje in sestre. Očenaš je molitev v množini: Kruh, za katerega prosimo, je „naš“ kruh in to vsebuje deljenje, udeležbo in skupno odgovornost. V tej molitvi vsi spoznamo zahtevo, preseči vsako obliko egoizma in tako doseči veselje nad medsebojnim sprejemanjem.

9. Prosim bratje v škofovski, duhovniški in diakonski službi – ki so posebno poklicani, pomagati revnim – , redovnike in redovnice, skupnosti in gibanja kot tudi široki svet prostovoljcev in prostovoljk, se zavzemati za to, da bo ta svetovni dan revnih postal tradicija, ki čisto konkretno prispeva k evangelizaciji sveta danes. Ta novi svetovni dan naj bo poziv za našo verujočo zavest, da bomo vedno bolj prepričani o tem, da nam deljenje z revnimi omogoča, razumeti evangelij v svoji globoki resnici. Revni niso problem. So vir, iz katerega lahko črpamo in tako sprejemamo bistvo evangelija v nas in ga živimo.

*Iz Vatikana, 13. junija 2017,
Misli svetega Antona Padovanskega
Frančišek*